

РІШЕННЯ № 223

Про затвердження Резолюції з приводу неприйнятності процесу розробки та опрацювання змін до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» без участі та погодження його змісту з єдиною професійною організацією адвокатів України

«14» жовтня 2017 року

м. Київ

11 жовтня 2017 року у зв'язку з подіями, що стали відомі та розвиваються навколо процесу розробки та опрацювання змін до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» без участі та погодження його змісту з єдиною професійною організацією адвокатів України, Головою Ради адвокатів України (відповідно до Розпорядження № 89) на 14 жовтня 2017 року скликано позачергове засідання Ради адвокатів України в режимі відео-конференції.

14 жовтня 2017 року Рада адвокатів України, заслухавши Голову Ради адвокатів України, обговоривши пропозицію, підтриману регіональними радами адвокатів, щодо затвердження Резолюції про неприйнятність процесу розробки та опрацювання змін до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» без участі та погодження його змісту з єдиною професійною організацією адвокатів України, а також розглянувши відповідний її проект, зазначила наступне.

04 жовтня 2017 року на ім'я Голови Національної асоціації адвокатів України надійшов лист за підписом Заступника Голови Офісу Ради Європи в Україні Олени Литвиненко (№ 170/JudReform/2017) з інформацією про перебування 11-12 жовтня 2017 року в Україні міжнародних експертів Ради Європи, які здійснюють оцінку відповідності проекту Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність (нова редакція) та інших пов'язаних законодавчих актів України» стандартам та рекомендаціям Ради Європи, а також пропозицією організувати 11 жовтня зустріч для обговорення питань, пов'язаних із зазначеною оцінкою законопроекту.

11 жовтня 2017 року відбулася зустріч експертів та представників Ради Європи з керівництвом та представниками Національної асоціації адвокатів України (Ради адвокатів України), органів адвокатського самоврядування, під час якої міжнародні експерти повідомили представників української

адвокатури про здійснення ними оцінки відповідності проекту Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність (нова редакція) та інших пов'язаних законодавчих актів України» стандартам та рекомендаціям Ради Європи, натомість українська сторона довела до відома експертів про відсутність у них будь-якої інформації з приводу обговорюваного законопроекту, а у проханні надати його для ознайомлення та відповідного аналізу представникам Національної асоціації адвокатів України було відмовлено.

Члени Ради адвокатів України під час роботи 14 жовтня 2017 року позачергового засідання Ради адвокатів України одноголосно заявили про недемократичність, непрозорість та неприпустимість реформування інституту адвокатури і внесення змін до профільного законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність у втаємничений від інституту адвокатури України спосіб.

Голова Ради адвокатів України звернула увагу, що з ухваленням у 2012 році Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» Україна виконала одне з ключових зобов'язань щодо вступу до Ради Європи, про необхідність реалізації якого також неодноразово наголошувалося у резолюціях Парламентської Асамблеї Ради Європи, зокрема, пункті 10 Резолюції 1346 (2003) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Виконання Україною своїх обов'язків та зобов'язань» від 29 вересня 2003 року, підпункті 7.3.6 пункту 7.3 Резолюції 1755 (2010) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Функціонування демократичних інституцій в Україні» від 4 жовтня 2010 року), зокрема, було побудовано незалежну систему органів адвокатського самоврядування, до складу якої увійшли виключно адвокати, створено Єдиний реєстр адвокатів України з основною інформацією про кожного адвоката в Україні, запроваджено систему допуску адвокатів іноземних держав до здійснення адвокатської діяльності на території України тощо.

Члени Ради адвокатів України одноголосно засудили такий кулуарний характер проведення реформи адвокатури, висловилися з приводу неможливості направлення на розгляд до Верховної Ради України проекту закону щодо внесення змін до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», розробленого та опрацьованого у закритий спосіб, а також акцентували на необхідності звернутися з відповідним закликком щодо утримання від проведення реформи адвокатури без консультацій з Національною асоціацією адвокатів України.

Рада адвокатів України, наголосивши на неприпустимості реформування адвокатури України та зміни законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність без участі Національної асоціації адвокатів України, а також недопустимості послаблення інституту адвокатури України у спосіб непрозорого та не виваженого процесу зміни засад нормативного регулювання її функціонування, **заявила** про готовність активного захисту інтересів адвокатури від загрози її недемократичного та непрозорого реформування.

Рада адвокатів України одногосно прийшла до висновку про схвалення розробленого проекту Резолюції, якою, крім того:

– підтримати звернення до Парламентської асамблеї Ради Європи про невідкладне вжиття заходів щодо виправлення ситуації з метою уникнення конфлікту всередині країни та не створення підстав для міжнародної спільноти, вказавши Україні на неінклюзивність процесу судової реформи, а також активно залучивши Національну асоціацію адвокатів України до процесу напрацювання та остаточного узгодження редакції проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (нова редакція) та інших пов'язаних законодавчих актів України»;

– вимагати направлення законопроекту, який надійшов на експертизу до проекту Ради Європи «Підтримка впровадженню судової реформи в Україні» від Ради судової реформи (Україна) - міжнародні експерти Ради Європи пан Ритіс Йокубаускас та пан Вахе Грігорян, до Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанська комісія) з метою надання висновку про відповідність європейським стандартам та цінностям ще до внесення його до Верховної Ради України.

Рада адвокатів України, з огляду на викладене, врахувавши також затверджені та скеровані до Ради адвокатів України резолюції і звернення регіональних рад адвокатів з приводу неприйнятного процесу розробки, опрацювання та оцінки невідомого адвокатурі України проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (нова редакція) та інших пов'язаних законодавчих актів України», а отже неврахування думки та офіційної позиції професійної спільноти та без погодження з єдиною професійною організацією адвокатів України, керуючись статтею 55 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положенням про Раду адвокатів України, Регламентом Ради адвокатів України вирішила:

1. Схвалити та затвердити Резолюцію з приводу неприйнятного процесу розробки та опрацювання змін до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» без участі та погодження його змісту з єдиною професійною організацією адвокатів України, що додається.
2. Секретарю Ради адвокатів України про прийняте рішення повідомити ради адвокатів та кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури регіонів, членів Ради з питань судової реформи, міжнародних експертів і відповідні організації, а також опублікувати на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України.

Голова Ради адвокатів України [підпис] **Л.П. Ізовітова**

Секретар Ради адвокатів України [підпис] **П.М. Гречківський**

Затверджено
на позачерговому засіданні
Ради адвокатів України
рішенням від 14 жовтня 2017 року
№ 223

Резолюція Ради адвокатів України

з приводу неприйняттого процесу розробки та опрацювання змін до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» без участі та погодження його змісту з єдиною професійною організацією адвокатів України

Рада адвокатів України, як вищий у період між з'їздами адвокатів України орган адвокатського самоврядування, виражаючи через уповноважених регіональними конференціями адвокатів представників, які складають її склад, думку адвокатських спільнот регіонів країни, у повноважному складі, наголошує на неприпустимості реформування інституту адвокатури і внесення змін до профільного законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність у втаємничений від інституту адвокатури України спосіб та заявляє про недемократичність та непрозорість цього процесу.

Рада адвокатів України наголошує, що реформування інституту адвокатури відповідатиме європейським реформам правосуддя у випадку, коли такий процес відбуватиметься професійно, відповідно до рекомендацій ПАРЄ і Європейського Союзу, у спосіб політичного нейтралітету та посилення незалежного статусу і професійного рівня адвокатів, що є безумовним у кожній демократичній країні світу, а також буде направлений на зміцнення конституційного статуту адвокатури, незалежності професії та її ролі в системі правосуддя.

Рада адвокатів України вважає неможливим і неприпустимим втаємничення змісту змін до спеціального законодавства, процесу їх розробки та опрацювання від єдиної професійної організації адвокатів – Національної асоціації адвокатів України, яка об'єднує 35-тисячну адвокатську спільноту, створена Законом на виконання Україною своїх зобов'язань перед Радою Європи та відіграє ключову роль у підтриманні професійних стандартів та етичних норм, захисті своїх членів від переслідувань та необґрунтованих обмежень і посягань, про що наголошується в «Основних положеннях про роль адвокатів», прийнятих VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам у серпні 1990 року.

Рада адвокатів України звертає увагу, що з ухваленням у 2012 році Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» Україна

виконала одне з ключових зобов'язань щодо вступу до Ради Європи, про необхідність реалізації якого також неодноразово наголошувалося у резолюціях Парламентської Асамблеї Ради Європи, зокрема, пункті 10 Резолюції 1346 (2003) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Виконання Україною своїх обов'язків та зобов'язань» від 29 вересня 2003 року, підпункті 7.3.6 пункту 7.3 Резолюції 1755 (2010) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Функціонування демократичних інституцій в Україні» від 4 жовтня 2010 року).

Уперше в новітній історії України було побудовано незалежну систему органів адвокатського самоврядування, до складу якої увійшли виключно адвокати, створено Єдиний реєстр адвокатів України, до якого включено основну інформацію про кожного адвоката в Україні, запроваджено систему допуску адвокатів іноземних держав до здійснення адвокатської діяльності на території України (*на виконання рекомендацій європейських експертів Спільної програми Європейського Союзу та Ради Європи «Прозорість та ефективність судової системи України» (Експертний висновок щодо проекту Закону України «Про адвокатуру» від 13 жовтня 2009 року), а також Венеціанської комісії та Дирекції з питань правосуддя та людської гідності у складі Генеральної Дирекції з прав людини та верховенства права Ради Європи (Спільний висновок щодо проекту Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» № 632/2011 від 18 жовтня 2011 року) тощо.*

Сьогодні Рада адвокатів України вкотре заявляє про систематичне грубе втручання держави у функціонування самоврядної саморегульованої організації адвокатів, через реформування інституту адвокатури, шляхом внесення змін до профільного законодавства, звертає увагу, що 15 грудня 2016 року Рада адвокатів України у відкритій заяві вже наголошувала на неприйнятності закритої форми роботи та схваленого робочою групою проекту змін до закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», оскільки Національна асоціація адвокатів України з самого початку була обмежена у співпраці над профільним законопроектом по адвокатурі, а на найбільш відповідальному завершальному етапі – повністю виключена з цього процесу, шляхом позбавлення безпосередньої участі, реального впливу, і навіть поінформованості української адвокатури щодо змісту та суті законопроекту.

15 грудня 2016 року Рада адвокатів України у своїй відкритій заяві привернула увагу до значних суперечностей, неузгодженості проекту Закону України «Про зміни до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», насамперед, з Указом Президента № 276/2015 «Про Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки», так як означена Стратегія, зокрема, передбачає «зміцнення на інституційному рівні Національної асоціації адвокатів України для забезпечення належної професійної діяльності адвокатури, управління юридичними професіями та представництва колективних інтересів адвокатів».

23 грудня 2016 року Раду адвокатів України підтримала одна з найбільш впливових професійних адвокатських організацій – Рада

адвокатських і правничих товариств Європи (ССВЕ), яка надіслала на адресу керівництва Української держави листа із закликом надалі утриматися від запровадження будь-яких змін до профільного законодавства без консультацій з Національною асоціацією адвокатів України, посилаючись на те, що незалежність адвокатської професії та її самоврядність визнаються як Рекомендаціями Ради Європи від 25 жовтня 2000 року, так і Основними принципами ООН щодо ролі адвокатів (14 грудня 1990 року). Також, ключові документи ССВЕ, як-от Хартія основних принципів європейської юридичної професії та Кодекс поведінки європейських адвокатів на рівні з іншими визнають незалежність професії та її самоврядність ключовими цінностями.

11 жовтня 2017 року у спосіб скликання Головою Ради адвокатів України позачергового засідання, Раді адвокатів України стала відома інформація з приводу утаємниченого існування, без відома та участі професійної організації адвокатів країни, опрацьованого законопроекту, який стосується статусу та діяльності усіх адвокатів України, що наразі оцінюється експертами та представниками Ради Європи, які не наважились його надати представникам Національної асоціації адвокатів України та представникам адвокатів регіонів України під час ініційованої ними зустрічі.

Рада адвокатів України засуджує такий кулуарний характер проведення реформи адвокатури, закликає утриматися від проведення реформи адвокатури без консультацій з Національною асоціацією адвокатів України та вважає неможливим направлення на розгляд до Верховної Ради України проекту закону щодо внесення змін до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», розробленого та опрацьованого у закритий спосіб.

Крім того, запит на експертну оцінку законопроекту щодо його «мінімальної» відповідності стандартам та рекомендаціям Ради Європи викликає у Раді адвокатів України занепокоєння за наявності чинного в Україні Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» 2012 року, який отримав не «мінімальну», а «повну» оцінку європейським стандартам та цінностям Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанська комісія) в 2011 році.

За цих умов, Рада адвокатів України переконана у руйнівному характері нового «таємного» законопроекту, який з повноцінних стандартів та рекомендацій Ради Європи опускається до мінімальних.

Рада адвокатів України цією Резолюцією:

1. Наголошує на:
  - неприпустимості реформування адвокатури України та зміни законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність без участі Національної асоціації адвокатів України;
  - недопустимості послаблення інституту адвокатури України у спосіб непрозорого та не виваженого процесу зміни засад нормативного регулювання її функціонування.
2. Заявляє про готовність активного захисту інтересів адвокатури від загрози її недемократичного та непрозорого реформування.

3. Підтримує звернення до Парламентської асамблеї Ради Європи про невідкладне вжиття заходів щодо виправлення ситуації з метою уникнення конфлікту всередині країни та не створення підстав для міжнародної спільноти, вказавши Україні на неінклюзивність процесу судової реформи, а також активно залучивши Національну асоціацію адвокатів України до процесу напрацювання та остаточного узгодження редакції проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (нова редакція) та інших пов'язаних законодавчих актів України».

4. **Вимагає направлення** законопроекту, який надійшов на експертизу до проекту Ради Європи «Підтримка впровадженню судової реформи в Україні» від Ради судової реформи (Україна) - міжнародні експерти Ради Європи пан Ритіс Йокубаускас та пан Вахе Грігорян, до Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанська комісія) з метою надання висновку про відповідність європейським стандартам та цінностям ще до внесення його до Верховної Ради України.
